

Hontianska čipka v S.Plachtinciach bola pretkaná pestrými obecnými oslavami

V SKRATKE:

● **STREDNÉ PLACHTINCE** - Siedmy ročník festivalu Čipka v Honte sa uskutočnil 20.6. 2009 v Stredných Plachtinciach a bol spojený s oslavami 570. výročia prvej písomnej zmienky o tejto obci. Pre návštevníkov boli pripravené ukážky domácich remeselníkov, trh ľudových remesiel, výstava Plachtinská výšivka, či galéria venovaná majstrovi Júliusovi Pántikovi. Ešte pred otvorením festivalu sa uskutočnilo slávnostné obecné zastupiteľstvo, na ktorom starosta obce Ján Nad ocenil významných obyvateľov a rodákov zo S.Plachtiniec.

Festival začal o druhej poobede súťažnou celoslovenskou výstavou klubov paličkovanej čipky pod názvom "Krása letačky" - (letačka - motýľ v plachtinskom nárečí), návštevníci si mohli pozrieť aj obrazovú prezentáciu "Premeny čipky", predvádzanie tradičných textilných techník či trh ľudových remesiel. V kultúrnom programe vystúpilo veľké množstvo folkloristov z východného Hontu. Oslavy završila tanečná zábava so skupinou Fuma a na radosť všetkých prišla aj speváčka Jadranka. Počas celého dňa vládla skvelá atmosféra, ako v kultúrnom dome, tak aj vedľa neho na multifunkčnom ihrisku, ktoré pri tejto príležitosti poslúžilo ako miesto na spoločné stretnutie pri chutnom občerstvení a skvelom guláši. Podujatie sa uskutočnilo pod záštitou predsedu BBSK Milana Murgaša a finančne ho podporilo aj Ministerstvo kultúry SR.

Starosta Ján Nad

Na slávnostnom obecnom zastupiteľstve boli ocenení viacerí obyvatelia i rodáci, ktorí sa zaslúžili o rozvoj obce a šírenie jej dobrého mena

Najmladšie spomedzi Plachtiniec

V údolí Plachtinského potoka v dávnej minulosti vznikli dve osady: Dolné a Horné Plachtince, písomne doložené v roku 1243. Stredné Plachtince vznikli ako posledná obec v Plachtinskej doline až po roku 1439. A práve najmlad-

šie spomedzi všetkých Plachtiniec ožili minulý víkend rušným kultúrnym životom. Pozornému čitateľovi určite neunikla upútavka na podujatie s názvom Čipka v Honte - tradičný festival, ktorý sa dočkal už svojho siedmeho pokračovania. Skôr ako sa do S.Plachtiniec vy-

brali obdivovatelia tradičnej paličkovanej čipky, uskutočnilo sa v miestnom kultúrnom dome slávnostné obecné zastupiteľstvo, na ktorom starosta ocenil viacerých obyvateľov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj obce. Netradičné stretnutie otvoril starosta obce Ján Nad príhovorom, po ňom zástupca starostu Mgr. Ján Horniak zhrnul celých 570 rokov života obce do pútavého

rozprávania. História tejto obce je skutočne veľmi bohatá a pestrá. S.Plachtince svojou návštevou poctili, okrem žijúcich rodákov (ku vzácnym určite patrili i Ján Svák docent, JUDr., CSc.), aj dcéry Júliusa Pántika, ktoré asistovali pri otvorení novej galérie venovanej ich otcovi, národnému umelcovi, taktiež rodákovi zo S.Plachtiniec.

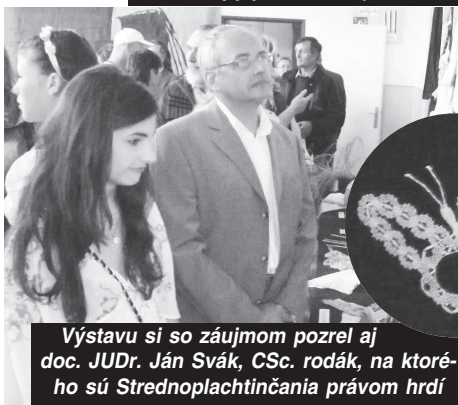
(Pokračovanie na str.8)

Dcéra J.Pántika poďakovala starostovi a J.Mäsiarovi za realizáciu galérie venovanej jej otcovi a spoločne so starostom ju prestrihnutím pásky otvorila

Z otvorenia festivalu Čipka v Honte: zľava M.Murgaš, J.Nad a I.Lešková

Výstavu si so záujmom pozrel aj doc. JUDr. Ján Svák, CSc. rodák, na ktorého sú Strednoplachtinčania právom hrdí

Aj vďaka týmto dievčatám vyjadrili organizátori nádeje, že paličkovaná čipka nezanikne

Pútavú obrazovú prezentáciu pripravila pre návštevníkov I.Žlnková

(Dokončenie zo str.8)

Po slávnostnom obede sa hostia i návštevníci presunuli do miestnej školy, kde bolo všetko pripravené na otvorenie festivalu Čipka v Hontu. Starosta privítal hostí, prítomným sa prihovoril predseda BBSK M.Murgaš a históriu podujatia, jeho ciele i význam pripomenula Ivana Lešková z Hontiansko - ipelského osvetového strediska vo V.Krtíši. Zdôraznila, že toto vzácne dedičstvo našich predkov si zasúži pozornosť, aby sa prezentovalo vlastným festivalom. Každý, kto uvidel nádhernú výstavu, krehkosť a pôvab čipky, jej musel dať za pravdu. Vystavené čipky boli krásne ako krehká pavučina, ktorej očká skrývajú v sebe čarokrásnu históriu. Otvorenie festivalu umocnilo aj vystúpenie plachtinsko-pribelského

Dynamický kultúrny program, ktorý ani na sekundu nenudil, si prišlo pozrieť mnoho návštevníkov

folklórneho súboru sústredené okolo Juraja Matiaša - Bažaličky, ktorá zbiera ocenenia v rámci republiky ako na bežiacom páse.

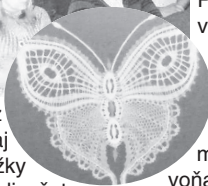
Po oficiálnej časti si každý mohol zblízka pozrieť majstrovské die-

la čipkárok z Hontu, ale aj živé ukážky paličkovania dievčat - pokračovateľiek tejto tradície, ktoré sa tejto činnosti venujú pod vedením Š.Selskej. Pútať formou pripravila pre divákov prezentáciu o čipke v Hontu Iveta Žlnková, ktorú svet paličkovanej čipky očaril natoľko, že jej zasvätila veľkú časť svojho života.

Vo veľkej, ale aj tak preplnenej sále kultúrneho domu, sa v deväťdesiatminútovom pásme

predstavilo viac ako 150 folkloristov z Hontu. Na jeho začiatku sa všetkým prihovorila Anna Triznová, starostka Sucháňa a predsedníčka Mikroregiónu Východný Hont. Program pokračoval zábavou pri tónoch miestnej skupiny Fuma a večer zavŕšilo vystúpenie plné melodických hitov voňavého Jadranu v podaní temperamentnej speváčky Jadranky.

Organizátori, hostia i návštevníci si určite prišli na svoje aj napriek absencii slnečných lúčov. Spojenie strednoplachtinských obecných osláv s festivalom Čipka v Hontu malo určite magickú atmosféru hodnú podujatia, ktoré má vo svojom pokračovaní číslu cu sedem.

Pred začiatkom kultúrneho programu sa prítomným prihovorila A.Triznová

S.Plachtince a folklór patria k sebe ako Manchester a futbal. Plachtinsko-pribelská Bažalička, ktorú vedie J.Matiaš, sa stáva známou aj v rámci celého Slovenska

Gulášová aróma sa šíri celým areálom. Len málokto jej odolá.

Šarmantná a temperamentná Jadranka rozihrala tanečné žilky celému hľadisku

Významné osobnosti zo Stredných Plachtiniec

● **SAMUEL GODRA** (25. 8.1807 - 4. 5. 1873) ako kaplán a farár pôsobil v Stredných Plachtinciach od roku 1841 do 22. mája 1870 kedy prepustil svoje miesto svojmu nástupcovi. Pochovaný je pri kostole.

● **JÚLIUS PÁNTIK**, Doc. národný umelec (15. 1. 1922 - 25. 8.2002). Do českých, ale hlavne slovenských hier vniesol črty národného charakteru, alebo ako často hovorieval „plachtinského“ a Plachtinčania mu na odplatu hovorili „náš Ďusko“. Dňa 21.6.1997 starosta obce Ján Naď odovzdáva národnému umelcovi Júliusovi Pántikovi z príležitosti 75. výročia narodenia „Čestné občianstvo Stredných Plachtiniec“.

● **Ing. IGOR VAJDA, DrSc** – (20.10.1942) vedúci vedecký pracovník Akadémie vied v Prahe. Celú mladosť prežil v Stredných Plachtinciach, a aj teraz pravidelne, každé leto, túto obec navštevuje. Pracuje v Ústave teórie, informácií a automatizácie. Napísal a vydal 4 odborné monografie, napísal viac ako 100 pôvodných prác v medzinárodných časopisoch. Je členom medzinárodných programových výborov.

● **JÁN SVÁK**, docent, JUDr, CSc. (26.5. 1960) až do skončenia gymnaziálnych štúdií žil v Stredných Plachtinciach. Od roku 1989 až do súčasnosti pôsobí ako vysokoškolský učiteľ. Pôsobí aj ako generálny riaditeľ sekcie evidenčných činností na Ministerstve spravodlivosti SR. Je autorom a spoluautorom ôsmich monografií, desiatich učebníc a učebných textov a vyše 50 - tich odborných článkov. V roku 2002 bol vládou SR vymenovaný za člena súdnej rady SR. V roku 1997 mu bola udelená cena časopisu Právnik a v roku 2003 sa stal nominantom Ceny Karola Planka časopisu Justičná revue. Do Stredných Plachtiniec sa vracia každý rok.

● **OSKÁR FERIANC**, profesor, DrSc, RNDr., univerzitný profesor, nestor slovenskej omitológie. Narodil sa 8.7. 1905 v Cerove. I keď nebol rodákom z Plachtiniec, ale sám píše: „...že mal po starom otcovi Ondrejovi Feriancovi aj domovskú príslušnosť a sám bol v roku 1923 - 1929 obyvateľom Stredných Plachtiniec.“

● **JÁN BIBZA** (26.6.1911 Mošovce - 3.2.1982 Modra) učiteľ a kantor pôsobil v rokoch 1932 - 1939 v Stredných Plachtinciach. Zavádzal nové formy do vyučovania, ale hlavne sa venoval nácviku spevokolu nielen v škole, ale i medzi mládežou. Zaslúžil sa o vybudovanie kultúrneho domu (opravu budovy Potravinného družstva 1936).

● **JÁN MÄSIAR** (3. 10. 1939). - Po skončení základnej školy pracoval na rôznych miestach v okrese. Od skončenia školy sa zaujímal o regionálnu históriu nielen obce, ale i okolitých obcí. Sám tvoril, alebo bol spoluautorom niektorých náučných chodníkov, napríklad na Pohanský Vrch, Homoplachtinské lazy a v súčasnosti chodník do M.Kameňa. V rámci obce označil najvýznamnejšie časti náučnými tabuľami a vytvoril Múzeum Samuela Godru. Činný je aj po stránke literárnej.

-sedma-